

EPINICION CARMEN
LAVRENTII EISELERI VIENNENSIS,

IN LAVDEM GE-

NEROSISS. BARONIS, D. CA-
ROLI RVEBERI &c. EIVSQVE
Viatoriam de Turcis.

ARGENTORATI
M. D. LXXXI.

GENERO SO DOMINO D. CAROLO
RVEBERO, BARONI, ET SVMMO PANNO-
niæ superioris Ducis, Domino suo plurimum co-
lendo Laurentius Eiseler S. D.

V M superiori tempore, Dux ac Baro Inclyte, par-
tim litteris, partim vero coram, ex quibusdam fi-
de dignis hominibus, te feliciter cum Turcis nu-
per signa contulisse, intellexi: non mediocriter
laetabar, immo gestiebam, te Duce, tuo auspicio,
tuoq; Consilio, hisce periculosisimis ac extremis quodam mo-
do temporibus, rem tam fortiter fuisse gestam. Nam que re-
pentina soepius incurso, qui vastus armorum impetus nobis
cotidie istic est excipiendus, sat (proh dolor) scio. Merito, me-
ritò inquam Deo Summo rerum parenti magnè habenda sunt
gratiae, si quando nostra vincit manus. At ne viterius progre-
diar, laetis his nouis cognitis, licet ad tales Prouinciam obeun-
dam, si non propter etatis imbecillitatem, me ineptum iudica-
rem, fretus tamen tua animi facilitate, tua humanitate, tua de-
cōmissum carmine, crassa pinguiq;, vt fertur prouerbio, Miner-
ua facto, complesti duxi. Non vero vt magnam carminis ele-
gantiam inde expectares: Sed vti meam quantam cunque ani-
mi erga te promptitudinem videres, feci. Hisce itaque & me
meosq; fidei tux commendo. Viue ac vale magna spes patriæ.
Argentorati. Anno Salutis humanæ. CI. IC LXXXI.

DIcite Io Musæ mecum, Io dicite ouantes,

Omnis & Aonidum mecum depromite suave
Turba melos: Phæbo claro rectore, canôra
Pellite pleïtra lyræ: ferte & per sidera cœli
Carmine perpetuo, in certamina Martis eunte
Illustrem heroem lateri qui sèpius aptat

Falcatumq; ensem, latus, Parmamque sinistræ:
Et cristam galeæ viætricis & ære rigidis
Imponit capiti, validam & vi corripit hastam:
Sèpius intrepidus fulgentia tela veneno
Torquet in aduersum, Turcis quibus incutit atrum
Horrorem, vt coéant artus, stupeantque tremore:
Stentque comæ pauida Stygiæ formidine mortis:
Sèpius in castris, mecum quis primus in hostem
Irruet, ô iuuenes fatur, dum diripit ensem
Vagina, scutumq; manu mox arripit, & dum
Lora remittit equo, subitoq; per auia turbat
Agmina Turcarum: rigidos soluitq; manîpos.
Huic caput ipse aufert: connixus & ilia ferro
Figit fulmineo, ac hostes hinc cominus atque hinc
Instantes turbat: telo illi pectora rumpit.
Non aliter quam Dardanius qui vulnere Turnum
Strauerat Aeneas tumidum, ac Chironis alumnus
Armi potens animam Troiæ deuicerat ense
Hectoris: ac Marius Cimbrum Mauortius heros
Crudelem fudit: Stygias & misit ad vndas.
Clara Teutonicus sic ille ab origine ducens
Et genus, atq; domum antiqua de stirpe Baronum,
Augustos celeri quotiens virtute triumphos
A Turcis retulit: quotiens hos reppulit oris
Hunnorum? quotiens vastantes vicerat agros?
Hungaricas quotiens terras, amnesq; repluit
Sanguine Turcarum, sinuantis fluminis instar?
Hunc cano: vos Musæ, Rueberus vt inclitus heros

Noftis

Nouiftis, patriam fortis defenderit vltor,
Egregij nuper cum prælia Martis iniret:
Pierides vestrum meritò est nunc munere fungi,
Vosque mihi faciles præbere, vt fortia tanti
Facta viri merito depingere carmine pollim.
Idus cum sexto terras lustraret Iuli

Luce noua Titan: roſeisque aurora capillis
Roscidâ luceret, passim fugientibus astris:
Tum Mahometigenæ duxerunt agmina turbæ
In nostros campos: Asiae & desertor opimæ
Vndiq; vastauit cultos cultoribus agros.

Iam passim pratis acies incessit apertis
Diues equûm, diues contorum ac cassidis auro
Ornatæ: hanc alta Turcûm de stirpe coercent
Eleñti Proceres: istorum quisque micantem
Erexit conum galeæ radiantis ab ære:

Quem texit nitida ac surgens de fronte superba
Crista: micant toti longe fulgentibus armis.
Quisque suos lustrat, dictisque appellat amicis
Talibus: ô iuuenes armis animoque feroci
Præstantes, leñique viri, iam sumite vires

Ferte viros letho, fauces elidite ferro
Accelerate pedes, opulentæ accingite predæ,
Ducite vagina ferrum, vincite catenis
Omne quod occurrit, mortali parcite nulli,
Vi populate casas, raptam defendite prædam.

Ecce venit dulcis nobis iam gloria rerum:
Ne trepidate mei, reddet pro talibus ausis
Præmia Virtutis, populis terrisque superbus
Rex Regum noster. Rebus tam rite peractis,
Nullus adest hostis: campis simul omnibus horror.
Tum vero proceres, nulla arma hostilia, nullum
Cernitis ô iuuenes, hostem: trepidantia rura
Ruricolasque boues pecudesque inuadite molles

A 3

Dixerunt: subitò surgit cum murmure clangor
Terrificus, clamorq; virum: furor itaq; mentem
Præcipitant, ardent animi, violentia gliscit,
Pars manibus stringunt enses & missile ferrum
Corripiunt vegetis pars curuant viribus arcus
Ostendunt animos lātos, pugnæque paratos:
Vngula que insultantis equi decussit amænum
Campum: pars equitum se se ad diuortia confert
Notauiæ: iuuenum cultos pars perfurit agros:
At veluti incustodito insidiatur ouili
Ore lupus furtim: pastor si forte recessit
Quærens flexibiles hinc inde per auia rimas
Quo possit rabiem furiosa extinguere cæde
Agnorum: stimulante fame, stomachumq; replete
Latrantem ex longo, fauces ac guttura pandens:
Sicinopes multum fodientes arua colonos
Vexauit miserè, ac villas deiecit eorum
Hostis acerbus, atrox, violentus & improbus ira:
Te referunt nobis Danielis scripta Prophetæ,
Turce ferox, fidei sanctæ truculente Tyranne
Diuina hīc paucis verbis oracula pandam
Siste gradum: nostros ne tam crudeliter ange:
In somnis ecce ante oculos sub imagine vidit
Bis duo regna ferarum hominumq; Deiq; Sacerdos
Diuinus Daniel Vates sanctissimus olim
Regibus Asyrijs retulit fera prima Monarcham:
Altera Persarum prædictit regia scepta:
Tertia Graiorum populos regesq; potentes:
Romanos rerum Dominos fera quarta ferebat
Imperium & terris fore Martia mænia Romæ
Huius dira feræ facies truculentior illis
Visa tribus: dentes ferratos ore fouebat
Fronte simul media bis cornua quinq; gerebat.
Et duris plodens pedibus concus sit arenem

Tellurem:

Tellurem: cornu verò sub fronte latebat
Exiguum: ducens medijs de cornibus ortum
Horrendis oculis in quo vultuq; feroci
Humani capitis formam tulit atque figuram
Aduersus superos hoc tristia bella mouebat
Inque Deum sanctum scelerato est ore locutum:
Tu caput immane es de quo sic diu aloquuntur
Scripta Prophetarum, tu crudelissime Turca,
Nil ne times? pœnis occurris tristibus vltro?
Interea Thraces tenuit fiducia rerum
Audax: attollunt plausus: sonat omne fragore
Aethereum sydus circum clamore remugit
Mons frondosus, vbique pauor per membra cucurrit
Cultorum: squalor violentus concutit osla
Multorum: trepidantque feræ formidine vocis:
Omnes qui celerare fugam: ac se condere siluis
Tentabant: horum aut nexerunt colla catenis
Ruperunt rigido aut candentia pectora ferro
Heu etiam, infantum est exorta miserrima cædes
Estque casas humiles populatus feruidus ignis
Direptisque focis, Vulcanus ad astra fauillas
Sustulit, ac latè circum loca sulfure tetro
Fumârunt: traxere viros, prædaque potiti,
Immanes Turcæ, iam iam cestura furori
Omnia sperarunt: fædarunt corpora ferro:
Heu heu quis cladem tam tristem tamque nefandem
Exponat verbis? lachrimis sat sunera plangat?
Hec medio amplectens natum quem pectoris instar
Dilexit: subitò ceruici imponit amatum
Et longè mæstus dextræ se paruulus alter
Implicat: ac sequitur matrem per opaca locorum
Prospiciens clamat tremulus fuge Turca propinquati
Alongè clipeos ac arma micantia cerno
O genetrix, fugias fugias, sequitur serus hostis:

Dum mater siluis querit loca cincta profundis,
Acceleratque fugam in dumosos vnde sentes,
Perplexaque viæ voluit tacito pede flexus
Discurrens, tremuloque gradu fert anxia membra
Ad Labyrinthæas latebras, tacitosque recessus.
O felix qui tale queas vitare periculum,
Atque fuga rabiem Turcarum euadere sœuam:
Illa coma fusæ conquestibus implet Olympum,
Et tendens duplices palmas ad sidera fatur:
Omnipotens æterne Deus, Deus omnia cernens,
O Vindex scelerum, ac mundi iustissime iudex,
Afpice quæm peccatum curis stimuletur acutis:
Ducimur ecce Tui seruili compede vinciti,
Ducimur in Turcum latebroſi carceris antrum:
Ah miserere Deus, spes o fidissima nostra.
Hostis habeto agros: tantum nos eripe vinclis
Hisce, quibus strictrum dextræque pedesque ligantur.
Diuerso interea miscentur prata tremore,
Et magis atque magis confurgunt arma Getarum:
Tristitia plangunt nostri, ac dant pectori luctus
Ingentes. cunctique humectant corpora fletu:
Barbare non Europa tibi, sed barbara Syrtis
Est genetrix, aut si qua super crudelior ora:
Te tumidum vasti genuerunt equora ponti.
Barbare tu scelerate feras Pænosque leones
Exsuperas rabie cæca mentisque furore.
Quisquis es hic mecum voluis qui talia mente
Aeterni Christi truculenta morte redempte
Qui voluis dico: rabiem cur Christus iniquam,
Permittat durumque sinat regnare Tyrannum?
Armis qui sanctum cætum, verbique Ministros
Diuini turbat furiosè & deiicit alta
Templa Dei passim & ferro populatur & igni
Polluit & valida Templi facraria dextra:

Qui

Qui nostras vallo firmas tot deiicit vrbes.
Mœnia cur toties nostra obsidione tyrannus
Ipse premat quæris? solidis nos turribus æuum
Eijciat degentes? vi simul occupet vrbes,
Cur toties Hunnos (gens est hæc optima bello)
Fundat, coniecto & iaculo sternens pede calcet,
Quæ sit forte rogas causa? impietas fera nostra:
Fraus innixa viris patulum circumuolat orbem
Quæ stimulis animos multorum vexat acutis
Mox sequitur magno stipata Superbia flatu,
Quæ nullos vñquam euentus sortita beatos:
Hanc sequitur Luxus petulans: huic iuncta Voluptas
Ocia pigra sequi, fædoque fatiscere luxu,
Discimus hinc: o florentes quot perdidit vrbes,
Protinus hæc auri sequitur furiosa cupido,
Humani generis regno hæc sceptroque potitur.
Non ferrum, horribilemque necem, non mille pericla
Illa fugit demens: angit mentesquæ nefanda.
Labimur hinc grauiter, cunctorum hinc munera languent,
Filius hinc odio patrem insestatur acerbo,
Hinc fraterna odijs funestis pectora feruent.
Omnis amicitiæ sinceræ hinc tollitur vsus:
Hunc iuuat brietas, multo & madefacta Lyæo
Membra fouens, iras subitò decurrit ad acres,
Hinc rixæ surgunt, pugnas committit inermis:
Mens fugit, hincque statim stolidæ petulantia lingua
Vrget in arma viros: hinc verba cadunt sine sensu:
Non pudor vllus adest, orisque modestia nulla,
Illi aliud suadet mens recta, aliudque cupido.
Et tandem meliora videns, sequitur mala multa:
Tertius est laudans faciem deformis amici
Subridens verbis fatur, proh quanta venustas
Est quæso vultus tibi, diuersum fouet ore
Si sudas sudat, si fles lachrymis simul ora

B

Ipse rigat, rides sua soluit is ora cachinno.
Vix mihi si linguæ centum, centum simul ora
Ferrea labra effent scelerum comprehendere possem
Nomina, satq; vsum scelerum perstringere verbis.
Si nobis cordi non est diuina voluntas
Si parui facimus Soteris dogmata nostri,
Si timide cordis fastum contemnimus eius
Diuinum verbum: nulla & pietate mouemur.
Si vitijs varijs corrupti viuimus annos,
Iure Deus iustus nobis irascitur armis
Nosq; trucum affligi miseros sinit vsq; Getarum.
Interea Ducis Austriadis perfertur ad aures
Fama ruit passim volitat pennata per vrbe^m
~~Catcouiam, multorum hominum calor offa relinquit.~~
Concussi nouitate viri dant peñtore luctus
Ingentes: gelid' isq; coit formidine sanguis
Matronæque genus fædant, lacerantque capillos,
Iamque diem credunt pueri luxisse supremum
Talis vbique timor passim est ea mortis imago.
Tum Dux affatur socios, ac pectora mulcet:
O socij reuocate animos, deponite luctum,
Ne dubitate mei surget fortuna labori,
Iam iam crudelem ne circum fundere Thracem,
Vos armis mecum pigeat: vique eripe captos
O miles, nostros fratres, innexa catenis,
Terga vides quorum, ac seruili compede vincla.
Vos fueram semper casus complexus in omnes:
Ite viri mecum, mecumque inuadite Turcam
Si nostro nobis cedet victoria Marte,
(Vt spero) ac hostem qui nunc de more ferarum,
Ingruit, exsuperauerimus (non copia vulgi,
Vincere amat, medijs sed virtus vincit in armis)
~~Laus erit hæc vestra: & vobis pro talibus ausis~~
Præmia digna manu larga & præstabo fideli,

Si

Si vero numero belli quoque viribus æqui,
Non erimus: pulchrè simul occumbemus in armis.
Nomen erit nostrum toto celeberrimum in orbe,
Gloria tolletur rerum super æthera cæli
Nostrarum, semperque decus laudesque manebunt.
Dixit: & extemplo supplex sic voce precatur.
O Deus ô hominum & rerum iustissime Rector
Cunctarum mea vis, mea sola potentia spesque,
Præsidium & tutum rebus solamen in artis:
Tu scutum, tu tela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus
Cunctarum rerum cum sit tibi summa potestas,
Rebus in angustis, nostro dubioque labore
Ad te configimus: placidus nostra accipe vota
Ecce tibi morimur, teneras tibi carpimus auras,
Tempus adest nostro iam iam succurre labori
Iamque tuis fer opem, ac nostra incepta secunda,
Te sine namque Deus, sine te nil possimus vñquam.
Christiadum diros Thraces da pellere terra,
Atque manu valida terræ da corpora Thracum:
Sternere: da miserè captorum soluere vñcla.
Hæc vbi dicta dedit, confestim ad arma paratos
Poscit equos, loricam humeris galeamque decoro
Cristatam capiti, ferro & sibi suscitat iram.
Non minus interea Marti pugnæque parârunt
Duætores se se prompto cum milite cuncti
Vtque datum signum varijs exercitus armis
Adfuit: atque ducis subito confluxit ad ædes.
(Sic etenim Dux magnanimus præceperat illis.)
Procedit legio, fundunt se agmina portis
Carolus insignis medio Dux agmine Rueber
Conspicitur, latè, aurata galeaque coruscans,
Aurataque humeros lorica ornatus & hastam
Dextra sanguineam quatiens fortissimus heros,

Ipse rigat, rides sua soluit is ora cachinno.
Vix mihi si linguae centum, centum simul ora
Ferrea labra essent scelerum comprehendere possem
Nomina, satq; vsum scelerum perstringere verbis.
Si nobis cordi non est diuina voluntas
Si parui facimus Soteris dogmata nostri,
Si timide cordis fastum contemnimus eius
Diuinum verbum: nulla & pietate mouemur:
Si vitijs varijs corrupti viuimus annos,
Iure Deus iustus nobis irascitur armis
Nosq; trucum affligi miseris finit vsq; Getarum.
Interea Ducis Austriadis perfertur ad aures
Fama ruit passim volitat pennata per urbem
Calcomiam, multorum hominum calor offa relinquit.
Concussi neu'tate viri dant pectora luctus
Ingentes: gelidusq; coit formidine sanguis
Matronæque genus fædant, lacerantque capillos,
Iamque diem credunt pueri luxisse supremum
Talis vbique timor passim est ea mortis imago.
Tum Dux affatur socios, ac pectora mulcet:
O socij reuocate animos, deponite luctum,
Ne dubitate mei surget fortuna labori,
Iam iam crudelem ne circum fundere Thracem,
Vos armis mecum pigeat: vique eripe captos
O miles, nostros fratres, innexa catenis,
Terga vides quorum, ac seruili compede vincita.
Vos fueram semper casus complexus in omnes:
Ite viri mecum, mecumque inuadite Turcam
Si nostro nobis cedet victoria Marte,
(Vt spero) a hostem qui nunc de more ferarum,
Ingruit, exsuperauerimus (non copia vulgi,
Vincere amat, medijs sed virtus vincit in armis)
Laus erit hæc vestra: & vobis pro talibus ausis
Præmia digna manu larga & præstabo fideli,

Si

Si vero numero belli quoque viribus æqui,
Non erimus: pulchrè simul occumbemus in armis.
Nomen erit nostrum toto celeberrimum in orbe,
Gloria tolletur rerum super æthera cæli
Nostrarum, semperque decus laudesque manebunt.
Dixit: & exemplò supplex sic voce precatur.
O Deus ô hominum & rerum iustissime Rector
Cunctarum mea vis, mea sola potentia spesque,
Præsidium & tutum rebus solamen in artis:
Tu scutum, tu tela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus
Cunctarum rerum cum sit tibi summa potestas,
Rebus in angustis, nostro dubioque labore
Ad te confugimus: placidus nostra accipe vota
Ecce tibi morimur, teneras tibi carpimus auras,
Tempus adest nostro iam iam succurre labori
Iamque tuis fer opem, ac nostra incepta secunda,
Te sine namque Deus, sine te nil possumus vñquam.
Christiadum diros Thrases da pellere terra,
Atque manu valida terræ da corpora Thracum:
Sternere: da miserè captorum soluere vñcla.
Hæc vbi dicta dedit, confestim ad arma paratos
Poscit equos, lorica humeris galeamque decoro
Criftatam capiti, ferro & sibi suscitat iram.
Non minus interea Marti pugnæque parârunt
Duœtores se prompto cum milite cuncti
Vtque datum signum varijs exercitus armis
Adfuit: atque ducis subito confluxit ad ædes.
(Sic etenim Dux magnanimus præcepérat illis.)
Procedit legio, fundunt se agmina portis
Carolus insignis medio Dux agmine Rueber
Conspicitur, latè, aurata galeaque coruscans,
Aurataque humeros lorica ornatus & hastam
Dextra sanguineam quatiens fortissimus heros,

B 2

Ductores Hunni gemmis ostroque decori **17**
Hunc comitantur equis, induiti pelle lupina
Circa humeros laxos gentis de more vetusto.
Hos manus ad portas iuuenumq; senumq; secuta est.
Votis at timidæ matres, ac vulgus inermum
Os implent lachrymis simul innuptæq; puellæ
Carolus immoto procedit pectori iamq;
Ad pugnam properans extemlo ritè phalanges
Instruxit: dextrumq; iubet se fundere circum
Cornu equites, læuumq; alas vtrinq; volantes,
Dilatique tenent fortissima pectora frontem
Thrax vbi iam longè fumantes puluere campos
Prospexit, vidiisque micantia tela virorum:
Quis globus & strepitus peditum, fremitus quis equorum
O socij, fatur quæ nubes pulueris agris
Incubat: atque oculos passim serit improba nostros:
Mox nostrum agnoscens agmen fulgentiaque arma
Christiadum arma viri rapite arma hostemq; propinquum
Insidijs fallamus ait, mox agmine toto
In siluam tacitè processit fallere doctus.
Non latuere dolli heroem fraudesq; Scytharum
Rueberum ingenio pariter, dextraq; potentem:
Continuoque acres peditum fortesque maniplos
In latebras primo siluarum immisit & acres
Continuit turmas equitum. Tum Turc latebras
Cernens detectas, nostrosque inuadere tandem
Eruit è syluis aciem Martemque poposcit.
Tum vero signum pugnæ Clarissimus heros
Proposuit noster: tum clangor vtrinque tubarum
Editur: horrisono mugit nemus omne fragore.
Pugnatur: cælumque boat clamore Virorum.
Quisque ferit ferro ac hostem pro viribus vrget:
Difficile est dictu, dextra quos misit ad orcum
Carolus insignis ferro, quos strauit arena,

Cornipede

Cornipede ipse volans semper præcesserat agmen
Cædendo: passim tolluntur in æthera nubes
Puluereæ: passim sternuntur corpora ferro
Turbatis cuneis, celeri pede terga dedere
Tum subito Thraces, & vexilla minantia terræ
Iecerunt, parmas clypeosque graues: fuga cunctos
Inuasit: tremuitq; pedum cursu excita tellus.
Ipse citus noster fugientibus ingruit hastam
Miles: & ense caput citus abstulit: atque cruento
Perfusum penitus truncum tellure reliquit
Tum vincit fuerant vincis proceresq; Ducesque
Heroum magno ac alto qui sanguine nati.
Interea cessit nostris victoria Martis.
Lætitia magna captorum vincula soluta:
Taurorum pecudum quoque cætera præda reducta est:
Læta statim penitus pertant gaudia mentem.
Læticiam voluunt animo, noua gaudia mentis
Omnibus assurgunt: emittunt pectori luctus,
Non fecus, ac si quis media de morte fuisset
Exemptus: raptus medijs vel in ignibus ardens:
Talis vbiique fuit luctus, pauor & timor ante.
Ergo tibi Ruebere Baro clarissime laudes
Eximias debent Germani, Pannones omnes:
Tu pater afflætæ patriæ, Duce & auspice Christo,
Perge o æternum nostris à finibus hostem,
Longius arcere à patria fortissime vindex,
Perge tuis faustis nunc nunc insistere fatis
O Generose Baro præclaro sanguine cretus:
Ecce decus nomenque tuum laudesque perennes
Posteritas noscet, surgent & ad æthera cæli.
Ipse vides quanta Magnus cum laude canatur:
Quis non concelebrat Pompei fortia facta?
Ipse vides Hector quanto celebretur in armis
Carmine: lethifero Troiæ quod vulnere læsus

Fortiter occubuit, qui s^epius agmina Graiūm
Fuderat, & clava deiecit corpora letho,
Aspice Marcellum magno turbante tumultu
Qui rem Romanam stiterat, Gallumque rebellem
Strauerat, arma Iouis suspendens tertia templo
Laus eius, nomen quam sit memorabile nosti
Hanc tibi concedat laudem ter magnus Apollo
Aut potius Christus Deus optimus inclite Ductor.
Hos cape Virtutis socios ne desere cæpta,
Nec dubita lethum vera pro laude pacisci,
O Heros præstans prisca & virtutis imago.

F I N I S.

RÖPL.

300